

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.
Рахункова палата

Верховна Рада України
Комітет з питань бюджету

Кабінет Міністрів України

Про опрацювання Звіту щодо
результатів аудиту Рахункової палати

Міністерство фінансів України на виконання доручень Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 12.10.2021 № 45660/2/1-21, Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України Олексія Любченка від 14.10.2021 № 45660/3/1-21 до листа Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 11.10.2021 № 04-13/12-2021/315402, а також відповідно до листа Рахункової палати від 28.09.2021 № 16-2353 опрацювало Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, затверджений рішенням Рахункової палати від 14.09.2021 № 20-2, і в межах компетенції повідомляє.

Щодо забезпечення розроблення та подання в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проекту закону щодо узгодження норм статті 29 Бюджетного кодексу України в частині джерел формування загального та спеціального фондів Державного бюджету України із нормами статті 271 Митного кодексу України, якими встановлено чотири види мита (ввізне, вивізне, сезонне та особливі види).

Міністерство фінансів України підготувало проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (реєстр. № 6062 від 15.09.2021), в якому, зокрема, пропонується частину другу статті 29 Бюджетного кодексу України доповнити новим пунктом 10¹ «Особливі види мита та сезонне мито».

Також у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (реєстр. № 6000 від 15.09.2021) у додатку № 1 визначено прогнозні

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

34020-06-7/32656 від 27.10.2021

показники надходжень особливих видів мита та сезонного мита за кодом бюджетної класифікації доходів 15030000.

Після прийняття проектів законів України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (реєстр. № 6062 від 15.09.2021) та «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (реєстр. № 6000 від 15.09.2021) буде внесено відповідні зміни до наказу Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію».

Щодо забезпечення розроблення та подання в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проектів постанов Кабінету Міністрів України про внесення змін до пунктів 26, 28 Положення про митні декларації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» та підпункту 41 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019.

Зазначені проекти актів Уряду передбачено включити до Плану діяльності Міністерства фінансів України з підготовки проектів регуляторних актів на 2022 рік.

Щодо забезпечення Мінфіном визначення окремих порядків, передбачених вимогами Митного кодексу України

Слід зазначити, що Мінфін постійно працює на розробкою та затвердженням нормативно-правових актів.

Зокрема, з питань митної політики за період з 2019 року по I півріччя 2021 року розроблено та прийнято 45 постанов та 6 розпоряджень Уряду, 78 наказів Мінфіну.

Стосовно перелічених у Звіті 6 порядків, затвердження яких передбачено Митним кодексом України, слід зазначити таке:

- щодо порядку визначення та обладнання центральних (регіональних) сортувальних станцій, а також порядку та умов здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях

Наразі очікується прийняття Верховною Радою України у другому читанні системно пов'язаних проектів законів України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях)» (реєстр. № 4278 від 28.10.2020) та «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових відправленнях, міжнародних експрес-відправленнях та порядку їх декларування)» (реєстр. № 4279 від 28.10.2020).

Метою законопроекту № 4279, зокрема, є вдосконалення, прискорення та підвищення ефективності здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних

поштових та експрес-відправленнях, здешевлення та полегшення адміністрування, забезпечення належного обліку переміщуваних у відправленнях товарів, шляхом впровадження електронних реєстрів міжнародних поштових та експрес-відправлень, що подаватимуться операторами поштового зв'язку та експрес-перевізниками для декларування переміщуваних ними товарів, а також шляхом забезпечення можливості використання митними органами інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем та застосування системи управління ризиками при здійсненні митного контролю таких товарів.

З огляду зазначене, вважаємо за доцільне порядок та умови здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях, а також порядок визначення та обладнання центральних (регіональних) сортувальних станцій затверджувати після прийняття вказаних вище законопроектів.

Водночас зазначаємо, що на сьогодні чинним є наказ Державної митної служби України від 03.09.2007 № 728 «Про затвердження Інструкції з організації митного контролю та митного оформлення міжнародних експрес-відправлень, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.09.2007 за № 1081/14348;

- щодо порядку здійснення митними органами обліку товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та форм документів для здійснення такого обліку, у тому числі в електронній формі

Відповідно до статті 336 Митного кодексу України (далі – Кодекс) митний контроль здійснюється безпосередньо посадовими особами митних органів шляхом, зокрема, обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України; перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем.

Відповідно до частини другої статті 341 Кодексу облік товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, здійснюється на підставі митних декларацій на товари та національних реєстраційних документів транспортних засобів.

Відповідно до статті 344 Кодексу перевірка обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем, – це проведення митними органами дій щодо встановлення відповідності документації про зазначені товари, транспортні засоби комерційного призначення вимогам, встановленим цим Кодексом та іншими законами України з питань митної справи.

Перевірка обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, як форма митного контролю здійснюється щодо підприємств:

- 1) які здійснюють види діяльності, зазначені у статті 404 Кодексу;
- 2) до яких застосовуються спеціальні спрощення відповідно до цього Кодексу;
- 3) які здійснюють операції з товарами, поміщеними у митний режим, що передбачає ведення обліку таких товарів.

Відповідно до статті 257 Кодексу декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії або їх електронні (скановані) копії, засвідчені електронним цифровим підписом декларанта або уповноваженої ним особи.

Умови та порядок декларування, перелік відомостей, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, визначаються Кодексом.

Положення про митні декларації та форми цих декларацій затверджуються Кабінетом Міністрів України, а порядок заповнення таких декларацій та інших документів, що застосовуються під час митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» затверджено Положення про митні декларації, форми митних декларацій; постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 431 затверджено форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності.

Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.08.2012 за № 1372/21684; Порядок заповнення митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.05.2012 № 614, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.06.2012 за № 1014/21326.

Крім того, положення щодо встановлення порядку обліку товарів та надання звітності щодо товарів, які знаходяться під митним контролем, реалізовано в таких наказах Мінфіну:

- від 28.05.2012 № 613 «Про затвердження Положення про склади тимчасового зберігання», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01.08.2012 за № 1307/21619;

- від 16.07.2012 № 835 «Про затвердження Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.08.2012 за № 1324/21636;

- від 30.05.2012 № 633 «Про деякі питання відкриття та експлуатації вільної митної зони комерційного або сервісного типу», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.06.2012 за № 1048/21360.

З огляду на зазначене, затвердження окремого порядку обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України на виконання статті 341 Кодексу, дублюватиме існуючі елементи обліку, визначені іншими положеннями Кодексу.

Наразі розглядається можливість виключення частини четвертої статті 341 з Кодексу;

- щодо порядку надання документів, необхідних для підтвердження права на звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами, порядку надання розстрочення і відстрочення сплати митних платежів, порядку внесення грошової застави та її повернення

Наразі надано доручення Державній митній службі України підготувати та надіслати в установленому порядку проекти наказів Мінфіну для врегулювання питань щодо визначення вказаних порядків.

Водночас слід зауважити, що більшість звільнень від оподаткування митними платежами надається за окремими порядками ввезення товарів, визначеними постановами Кабінету Міністрів України, наприклад, відповідно до положень частини восьмої статті 287, підпунктів 4, 11 – 15 пункту 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Кодексу.

Крім того, на сьогодні чинним є наказ Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 № 574, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.10.2013 за №1853/24385 «Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків», прийнятий відповідно до Податкового кодексу України. При цьому у статті 304 Кодексу зазначено, що за наявності обставин, що свідчать про існування загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, на підставі письмової заяви платника податків центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, чи визначений ним митний орган згідно із Податковим кодексом України можуть відстрочити або розстрочити сплату митних платежів.

Слід зазначити, що на цей час митними органами розстрочення сплати митних платежів надається лише в частині розстрочення сплати податку на додану вартість при ввезенні на митну територію України з помещенням у митний режим імпорту обладнання, що класифікується за товарними підкатегоріями згідно з УКТЗЕД, визначеними пунктом 65 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, та ввозиться платником податку для власного виробництва на території України.

Порядок надання розстрочення сплати податку на додану вартість та застосування забезпечення виконання зобов'язань під час ввезення на митну територію України обладнання для власного виробництва на території України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2021 № 85.

Щодо внесення змін до Методики прогнозування надходжень ввізного мита, затвердженої наказом Мінфіну від 05.05.2021 № 249, у частині визначення методики розрахунків прогнозних надходжень особливих видів мита

Після прийняття Верховною Радою України змін стосовно виокремлення особливих видів мита та сезонного мита в частині другій статті 29 Бюджетного кодексу України Міністерство фінансів України доопрацює зазначену Методику.

Щодо забезпечення системної організації роботи з Держмитслужбою з визначення прогнозних, індикативних та очікуваних показників податків на міжнародну торгівлю

Для забезпечення органами, що контролюють справляння надходжень бюджету, виконання положень, визначених підпунктом 1 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 «Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету», Міністерство фінансів України доводить до зазначених органів індикативні показники доходів державного бюджету та зміни до них у розрізі податків, зборів та інших платежів.

З метою здійснення контролю за станом виконання дохідної частини державного бюджету Міністерство фінансів України надсилає листи до Держмитслужби та ДПС щодо визначення та надання щомісячних сум очікуваних надходжень в розрізі основних джерел.

Держмитслужба та ДПС відповідно до листів Мінфіну щомісячно інформує про очікувані надходження виходячи з поточного стану виконання індикативних показників.

Щодо забезпечення належної взаємодії та обміну інформацією між Держмитслужбою, ДПС, Казначейством з питань адміністрування податків на міжнародну торгівлю

Порядок взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.06.2020 № 286, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.06.2020 за № 593/34876.

Цей Порядок встановлює основні вимоги щодо інформаційної взаємодії між інформаційно-телекомунікаційними системами, базами даних, реєстрами, іншими інформаційними ресурсами ДПС та Держмитслужби, що використовуються для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових

платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства.

Питання обміну інформацією між Держмитслужбою та Казначейством у процесі казначейського обслуговування державного бюджету за доходами, що контролюються митними органами, врегульовано розділом V Порядку обліку та перерахування до державного бюджету митних та інших платежів, які вносяться до/або під час митного оформлення, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2017 № 898 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 25.10.2019 № 454), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.11.2019 за № 1190/34161.

Щодо вжиття заходів стосовно поліпшення фінансового забезпечення потреб митних органів в обладнанні (зокрема, скануючі системи мобільного та стаціонарного типу, вагові комплекси тощо), необхідному для підвищення ефективності митного контролю, а також усунення корупційних ризиків

Мінфін спільно з Держмитслужбою, Мінінфраструктури (Укравтодор), Адміністрацією Держприкордонслужби та облдержадміністраціями опрацював питання поточного стану облаштування та реконструкції пунктів пропуску через державний кордон і підготував план заходів з облаштування пріоритетних пунктів пропуску на 2021 – 2023 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 246-р (далі – план заходів).

Прогнозний обсяг необхідного фінансування облаштування пріоритетних пунктів пропуску становить 9,8 млрд грн, із них: 4,5 млрд грн – на заходи з будівництва, реконструкції та капітального ремонту пунктів пропуску, 5,3 млрд грн – на технічне переоснащення пунктів пропуску, а саме встановлення систем відеоконтролю, зважування, сканування тощо.

Потреби Держмитслужби, передбачені планом заходів на 2021 рік, повністю покриті видатками за рахунок коштів державного бюджету (616,7 млн гривень), у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» на розвиток інфраструктури митних органів передбачено збільшення видатків на суму близько 400 млн гривень.

Також з урахуванням значної кількості напрямів, що потребують фінансування, та наявного дефіциту державного бюджету Мінфін працює над налагодженням співробітництва у напрямі відновлення митної інфраструктури шляхом залучення міжнародної технічної допомоги, участі у грантових програмах, програмах Європейського Союзу та інших видів безповоротної допомоги міжнародних партнерів.

Зокрема, під час опрацювання пріоритетів співпраці з ЄС на 2021 – 2027 роки в рамках інструменту «Сусідство, розвиток та міжнародне співробітництво» Мінфін 07.06.2021 надав до Секретаріату Кабінету Міністрів України пропозиції щодо ключових пріоритетів, які потребують залучення міжнародної технічної допомоги ЄС Україні у перспективі 2021 – 2027 років відповідно до напрямів, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471, зокрема у напрямі розвитку інфраструктури митних органів.

Зазначений запит підготовлено з метою отримання фінансової підтримки ЄС із облаштування скануючими системами 18-ти міжнародних пунктів пропуску для автомобільного сполучення на державному кордоні України з країнами ЄС та 6-ти міжнародних пунктів пропуску з Республікою Молдова.

З метою залучення фінансування за напрямом реформування системи органів, що реалізують державну митну політику, 01.07.2021 Мінфін провів донорську конференцію за участю Посольства США в Україні, Посольства Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії в Україні, Відділу з правоохоронних питань Посольства США в Україні (INL), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Програми з питань експортного контролю та безпеки кордонів (EXBS), Міжнародної організації з міграції в Україні (МОМ), Представництва ЄС в Україні, Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, проектів EU4PFM та EU4IBM, Місії ОБСЄ в Україні, Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) тощо.

Також слід зауважити, що 09.09.2015 у м. Варшаві (Республіка Польща) укладено Договір між Урядом України та Урядом Республіки Польща про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги, який ратифіковано Законом України від 03.02.2016 № 976-VIII, для фінансування проектів з розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури та облаштування пунктів пропуску на українсько-польському кордоні та інших проектів.

**Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК